

Pospíšil, Ivo

O Hrabalovi ze Švédska

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. X, Řada literárněvědné slavistiky. 2004, vol. 53, iss. X7, pp. 177-

ISBN 80-210-3357-6

ISSN 1212-1509

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/103163>

Access Date: 16. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

(L. Štěpán). Otištěny jsou v ní referáty z konference, vzpomínky (do knihy přispěli další spolupracovníci a přátelé) a také dokumenty – různé texty ze zálo-

žek Suchého knih, úryvky z doslovů k překladům, recenze, články k výročím a nekrology, úryvky ze studií, básně přátel atd.

Ludvík Štěpán

O HRABALOVI ZE ŠVÉDSKA

Snad se někomu bude zdát spojení obou pojmů v titulu této recenze poněkud nepatřičné, ale není tomu tak. „Tempora mutantur et nos mutamur in illis“ platí i ve slavistice a speciálně v její západoevropské a severoevropské větvi. Z Ústavu slavistiky ve švédském Lundu, který druhdy vedl exulant prof. Lubomír Ďurovič, slovenský rusista a slavista, jenž zde pěstoval i bohemistiku a pokoušel se etablovat slovenštinu, se stalo areálové pracoviště, které již ani slovo slavistika v oficiálním názvu nemá – takto radikálně se orientují i jiná pracoviště tohoto typu, pokud si ovšem neponechala vysloveně rusistickou orientaci – z důvodů ovšem také geopolitických. Snad z toho plyne poučení i pro nás: jestliže chceme zachovat tradiční filologii, nemůžeme hájit její izolacionistickou podobu, jak se o to někteří naši „fundamentalisté“ dosud snaží: otevřít se, konfrontovat se, profilovat se a současně hájit své zájmy; to platí nejen v současné evropské a světové politice, ale i ve vědě.

Výmluvným příkladem je švédsky psaná studie lundské bohemistky, naší krajanky, absolventky Filozofické fakulty brněnské Masarykovy univerzity Miloslavy Slavičkové o B. Hrabalovi Hrabalova literární koláž (Miloslava Slavičková: *Bohumil Hrabals literära collage*. Department of East and Central European Studies, Lund University, Lund 2003, 212 s.), její celoživotní badatelské láске. Sama autorka by si zasloužila samostatného pojednání: její zásluhou vycházel právě v jihošvédském

Lundu časopis dotovaný Nadací Charty 77 s názvem Československé (později České a slovenské) hlasy, který šířil naši kulturu a pěstoval česko-slovensko-skandinávské vztahy. Když už nikdo – ocenila tuto práci Masarykova univerzita v Brně, která na návrh Ústavu slavistiky a Ústavu české literatury udělila dr. M. Slavičkové stříbrnou medaili za zásluhy o šíření české literatury a kultury v zahraničí.

Minucióznějším, specifičtějším příspěvkem této badatelky je nyní kniha, v níž zkoumá Hrabalovu metodu literární koláže. Opřela se v ní o studie českých autorů (R. Pytlík, M. Jankovič, E. Frynta, ale také D. Kšicová) a analyzovala tři texty Bohumila Hrabala (1914–1997), a to *Mrtvomat* (1949), *Toto město je ve společné péči obyvatel* (1967) a *Legenda zahrnaná na strunách napjatých mezi kolébkou a rakví* (1969). Nemyslím si, že „literární koláž“ je nový žánr obecně a v české literatuře zvláště, i když autorka rozlišuje mezi „koláží“ a „literární koláží“, v níž nedochází k sjednocení heterogenního materiálu vyprávěčským hlediskem (jamesovským point of view). Podstatou je hledání autentických textových pramenů a implicitních dokladů, které Hrabal antipoval postmoderní meta- a intertextualitu.

Práce M. Slavičkové existuje roztroušeně i v české podobě, ale slušelo by se jí vydat nyní česky vcelku: zaslouží si to z mnoha důvodů, z nichž nejmenším jistě není její historický vhled odkrývající prameny Hrabalova postupu v poetismu, surrealismu a poetice Skupiny 42.

Ivo Pospíšil

SBORNÍKY S MEZINÁRODNÍM ZÁBĚREM

O mezinárodní konferenci, která se konala v Lublani 14.–15. října 2002 a kterou organizoval Ústav slovinské literatury a literární vědy Slovinské akademie věd a umění, jsme psali v předchozím čísle naší ročenky (X 6/2003, s. 179–181). Bylo to v souvislosti s útlou publikací *Kako pisati literarno zgodovino danes? Povzetki referatov (Jak dnes psát literární historii? Resumé referátů)*, Ljubljana 2002, a domníváme se, že jsme uvedli dostatečně podrobné pohledy na jednotlivé příspěvky, které v Lublani zazněly. Nyní se objevil sborník se všemi referáty (*Kako pisati literarno zgodovino danes? Mednarodni simpozij. Razprave, ed.*

Darko Dolinar a Marko Juvan. Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU) in Inštitut za slovensko literaturu in literarne vede SAZU s sodelovanjem Slovenskega društva za primerjalno književnost, Ljubljana 2003, 396 s.).

Kromě devatenácti referátů, rozdělených do tří kapitol (I – Marko Juvan, Lublaň, Janko Kos, Lublaň, Marija Mitrovič, Jerst, Vladimír Biti, Záhřeb, Peter Zajac, Berlín – Bratislava, Božena Tokarz, Katovice, Darko Dolinar, Lublaň; II – Ivo Pospíšil, Brno, Vladimír Papoušek, České Budějovice, Miloš Zelenka, Praha – České Budějovice, Marijan Dović, Lublaň; III